

Viimeiselle matkalle

HAUTAUSOPAS
LÄHEISENSÄ
MENETTÄNEELLE

PARKANON SEURAKUNTA†

SINULLE, JOKA OLET MENETTÄNYT LÄHEISESI

Läheisen ihmisen kuolema koskettaa ja järkyttää syvästi. Kuolema on aina yllättävä – vaikka sitä olisi osannut jo ehkä tietyllä tavalla odottaakin

Kristillinen hautaan siunaaminen ja hautauskäytännöt kertovat jo itsessään kristillisen seurakunnan uskosta. Kuolema ei ole kaiken loppu, vaan portti Jumalan iankaikkiseen elämään. Jeesus Kristus, Vapahtajamme, voitti kuoleman ylösnousemisellaan ja valmisti tien valtakuntaansa.

Parkanon seurakunta haluaa tämän vihkosen avulla auttaa siunaustilaisuuden ja muiden kuolemaan liittyvien käytännön asioiden järjestelyssä.

HAUTAUSLUPA

Hautaaminen edellyttää hautauslupaa. Kun ihminen kuolee sairaalassa tai muussa laitoksessa, omaiset saavat hautausluvan hoitohenkilökunnalta. Omaiset toimittavat hautausluvan seurakunnan kirkkoherranvirastoon. Joissakin tapauksissa hautauslupa toimitetaan kirkkoherranvirastoon suoraan sairaalasta tai terveyskeskuksesta. Lähiomainen saa halutessaan tiedon vainajan kuolinsyystä häntä hoitaneelta lääkäriltä. Seurakunnalle ei tule tietoa kuolinsyystä.

SURULIPUTUS

Kuolinpäivänä vainajan kotitalon lippu pidetään puolitangossa vuodenajan mukaisesti liputusajan loppuun. Usein myös työpaikalla liputetaan. Suomen lippu nostetaan puolitankoon viemällä se ensin ylös ja laskemalla se sitten kolmanneksen verran alaspäin.

Hautauspäivänä on tapana liputtaa vainajan kodissa ja muistotilaisuuspaikassa. Tällöin suruliputetaan kello 8:sta alkaen ja kun vainaja on laskettu haudan lepoon, nostetaan lippu kokosalkoon.

Seurakuntatalolla suruliputetaan vain silloin, kun muistotilaisuus järjestetään siellä. Jos seurakuntakeskuksessa on kaksi muistotilaisuutta samana päivänä peräkkäin, lippu nostetaan täyteen salkoon vasta kun molemmat vainajat on laskettu haudan lepoon.

HAUTAJAISJÄRJESTELYT

Hautajaisjärjestelyt käynnistyvät asioinnilla vainajan kotiseurakunnan kirkkoherranvirastossa ja hautaustoimistossa. Hautaustoimisto huolehtii vainajan pukemisesta, arkkuun laitosta ja siirrosta. Kirkkoherranvirastossa sovitaan hautaan siunauksen aika ja paikka, siunauksen toimittava pappi ja kanttori, muistotilaisuuden paikka sekä vainajan muistaminen jumalanpalveluksessa. Kirkkoherranvirastossa sovitaan hautapaikasta ja sanomakellojen soitosta. Sanomakelloja soitetaan ma-pe välisenä aikana.

Myös kirkkoon kuulumaton vainaja voidaan siunata, jos se on ollut hänen tahtonsa ja jos omaiset niin toivovat eikä vainaja ole sitä eläessään kieltänyt. Kirkkoon kuulumaton vainaja haudataan useimmiten seurakunnan hautausmaahan. Harjun hautausmaalla on myös erillinen tunnustukseton hautausmaa-alue, johon vainaja voidaan haudata, jos se on ollut hänen tahtonsa.

Vainajaa muistetaan hautausta seuraavan sunnuntain jumalanpalveluksessa saarnan jälkeen. Kun vainajan nimi luetaan, omaiset voivat istua paikoillaan tai nousta kunnioittamaan läheisensä muistoa nimen lukemisen, sitä seuraavan musiikin ja rukouksen ajaksi. Vainajan nimi julkaistaan Ylä-Satakunnan kirkollisissa ilmoituksissa. Pyhäinpäivän iltakirkossa luetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen siunattujen oman seurakunnan jäsenten nimet.

HAUTAPAIKKA

Parkanon seurakunnalla on kaksi hautausmaata: Keskustan hautausmaa ja Harjun hautausmaa Lapinnevalla. Uusia arkuhautapaikkoja luovutetaan vain Harjun hautausmaalta. Molemmilla hautausmailla on uurnahauta-alue. Harjun hautausmaalla on myös muistolehto, johon haudataan vain uurnia. Hautapaikka-, hautaus-, ja tuhkausmaksut pääte-tään vuosittain. Kaikki kirkolliset toimitukset (papin ja kanttorin palvelut) ovat maksuttomia. Parkanolaisille sota-veteraaneille myös hautapaikka ja hautaus ovat ilmaisia.

HARJUN KAPPELI
Kappelitie 6-8
39660 Lapinneva

PARKANON KIRKKO
Kirkkopolku 3
39700 Parkano

HARJUN
HAUTAUSMAA

KESKUSTAN
HAUTAUSMAA

HAUTAAN SIUNAAMINEN

Hautaan siunaaminen voi tapahtua kirkossa, siunauskappellissa, haudalla tai vainajan kotona, sen mukaan kun asianomaiset sopivat papin kanssa.

Hautaan siunaaminen on kirkollinen toimitus. Toimituksen sisältö koostuu raamatunluvusta ja rukouksesta, puheesta ja siunaussanoista sekä virsistä ja mahdollisesta muusta musiikista. On tärkeää, että vainajan omaiset keskustelevat papin kanssa ennen hautauspäivää. Keskustelussa on syytä puhua muun muassa vainajan elämän elämänvaiheista ja persoonasta, siunaustoimituksen kulusta sekä muistotilaisuuden luonteesta. Parkanossa on käytäntönä, että pappi osallistuu myös muistotilaisuuteen, jos omaiset niin toivovat. Kanttori on mukana siunaustilaisuudessa ja hautaan laskemisessa sekä mahdollisuuksien mukaan muistotilaisuudessa. Omaiset voivat sopia virsistä papin tai kanttorin kanssa. Toimituksen musiikista vastaa kanttori, jonka kanssa on syytä keskustella, jos omaisilla on erityistoivomuksia musiikin suhteen. Suntiolta tai puutarhurilta voi kysyä kirkon tai kappelin koristelusta sekä muista käytännön asioista etukäteen.

Siunaustilaisuuden kulku

Siunaustilaisuudessa arkku on yleensä asetettu valmiiksi kirkon tai kappelin alttarin eteen. Arkun pääpuoli on alttariin päin. Arkku voidaan myös kantaa sisään tilaisuuden alkaessa, jolloin omaiset seuraavat arkun jäljessä sisään siunaustilaan.

Hautaan siunaaminen etenee pääpiirteittäin seuraavasti:

- *Virsi (tai alkusoitto)*
[- kukkien lasku, ellei ennen päätösmusiikkia]
- *Alkusiunaus*
- *Johdantosanat*
- *Rukous*
- *Siunaaminen*
[- *Virsi, hautaan siunaamisen laulu tai musiikki*]
- *Rukous*
- *Isä meidän (yhteen ääneen)*
- *Herran siunaus*
[- *Virsi, kukkien lasku ellei jo laskettu alussa*]
- *Pätösmusiikki tai virsi*

Perinteisen tavan mukaan vainajan omaiset ja sukulaiset asettuvat kirkkoon tai kappeliin takaa katsoen oikealle puolella. On tapana, että omaiset laskevat kukkansa ensimmäisinä. Lähisukulaisia seuraavat muut sukulaiset, työnantaja, järjestöt ja ystävät. Seppeleiden ja kukkien laskeminen arkulle ja haudalle on kristillinen perinne ja vertauskuva.

Toteutus voi olla vainajan tai omaisten toiveiden mukainen, vaihtoehtoisesti kukkalaite tai vaikkapa yksi kukka.

Kukkien laskijat astuvat vuorotellen arkun ääreen, seisovat hetken hiljaa ja halutessa joku lukee tervehdyksen. Tämän jälkeen kukat lasketaan arkun sivuille. Hetken hiljentymisen jälkeen kukkien laskijat kääntyvät lähiomaisiin päin, kumartavat ja palaavat paikoilleen. Surevan voi olla vaikea saada luetuksi tai sanotuksi tervehdyksensä, jolloin sen voi jättää lukematta. Muistopuheet pidetään muistotilaisuudessa. Kukat voidaan laskea joko siunaustoimituksen alussa alkusoiton jälkeen tai lopuksi ennen päätösmusiikkia. Varsinkin kesäaikaan kukat voidaan laskea vasta ulkona haudalla.

Hautaan saatto

Jos vainaja haudataan välittömästi siunauksen jälkeen arkuhautaamoon, arkku kannetaan loppusoiton aikana kirkosta. Kun siunauksen päätösvirsi on laulettu, noudetaan kukat arkun luota ja valmistaudutaan hautausmaalle. Kukkien poisto on kätevintä siinä järjestyksessä, että viimeksi laskeneet hakevat kukat ensin.

Arkuhautauksessa tarvitaan tavallisesti kuusi kantajaa. Arkku saattaa olla yllättävän painava, mikä on otettava huomioon kantajia valitessa.

Kantajien paikoista on hyvä sopia etukäteen. Siunaustoimituksen päätyttyä kantajat asettuvat arkun ympärille pääl-

lysvaatteisiin pukeutuneina. He viettävät hiljaisen hetken arkkuun päin kääntyneenä, jonka jälkeen he voivat laittaa hatun päähänsä. Kantoliinat asetetaan viistoon selän ja ulomman olkapään yli. Vainaja kannetaan loppusoiton aikana jalkopää edellä kirkon tai kappelin edessä odottavaan saattovaunuun tai mikäli hautausmaa ei ole siunauspaikan välittömässä yhteydessä, vainaja kannetaan ruumisautoon. Kantajat vievät saattovaunun haudalle. Saaton kärjessä kulkevat pappi ja suntio. Arkun jäljessä seuraavat lähimmät omaiset. Haudalle tultaessa suntio ohjaa arkun laskemisen. Vanhan kristillisen tavan mukaan vainaja haudataan siten, että hänen kasvonsa ovat itään päin. Itä ymmärretään ylösnousemuksen suunnaksi.

Kun arkku lasketaan hautaan, miespuoliset saattajat ottavat hatun pois päästään. Kantajat ottavat hatun pois päästään laskettuaan arkun hautaan ja jäävät hetkeksi haudan äärelle. Jos siunaus toimitetaan haudalla, miehet ottavat hatun pois päästään siunaussanojen ja oman tervehdyksensä ajaksi. Myös virttä laulettaessa tai rukoiltaessa hattu otetaan pois päästä paitsi kovalla pakkasella.

Haudan peittämisen aikana voidaan laulaa virsiä. jos hautaa ei luoda umpeen heti, se peitetään kannella. Tällöin hau-

tausmaan henkilökunta peittää haudan myöhemmin, yleensä kuitenkin saman päivän aikana, lukuun ottamatta aikaa klo 18.00- ma klo 7.00 välisenä aikana.

Kukkatervehdykset viedään haudan päälle sitä mukaa kuin siinä on tilaa. Tervehdyksiä ei enää toisteta, mikäli ne on luettu jo kirkossa tai kappelissa. Tämän jälkeen lauletaan virsi. Kukat voidaan laskea myös pelkästään ulkona, jolloin myös tervehdykset sanotaan ulkona.

Lopuksi joku omaisista kutsuu saattoväen muistotilaisuuteen, jos sellainen on järjestetty.

TUHKAAMINEN JA MAAHAN KÄTKEMINEN

Urnahautauksen yhteydessä arkku jää yleensä paikalleen alttarin eteen tai se kannetaan ruumisautoon tai ruumis- huoneelle.

Tuhkan ja urnan maahan kätkeminen tapahtuu erikseen sovittuna aikana. Jos tuhka aiotaan haudata tai sirotella muualle kuin hautausmaahan, tulee siihen olla maanomistajan tai vesistönhaltijan lupa.

Uurnaa tai tuhkaa maahan kätettäessä voidaan viettää papin tai maallikon johtama rukoushetki. Tuhkan kätkeminen muistolehtoon tapahtuu hautausmaan henkilökunnan toimesta. Parkanossa muistolehto sijaitsee Harjun hautausmaan yhteydessä.

MUISTOTILAISUUS

Siunaustoimituksen jälkeen voidaan viettää muistotilaisuus. Se voidaan järjestää seurakuntatalolla, kotona tai muussa valitussa paikassa.

Seurakuntatalon varauksesta voi sopia hautausjärjestelyjen yhteydessä. Seurakunnan tilojen käytöstä peritään korvaus. Tilaisuuden tarjoilusta voi sopia suoraan alan yrittäjien kanssa. Oppaan liitteenä yhteystietoja.

Muistotilaisuus on jokaisen omanlainen. Se voi sisältää virsiä, muistopuheita, soittoa, yksinlaulua sekä adressien lukemisen. Omaiset voivat etukäteen sopia muistopuheiden pitäjistä. Vainajan valokuva, kaksi kynttilää ja kukkia voi asettaa erilliselle pöydälle.

Yleensä pappi osallistuu muistotilaisuuteen, mutta siitä on hyvä sopia etukäteen. Pappi neuvottelee mielellään omaisten kanssa tilaisuuden ohjelmasta.

KUOLINILMOITUS

Läheisen kuolemasta voidaan ilmoittaa sanomalehdessä. Ennen hautausta julkaistulla ilmoituksella tiedotetaan kuolemasta ja esitetään kutsu siunaustilaisuuteen. Ilmoitus on mahdollista julkaista vasta hautauksen jälkeen, jolloin voidaan samalla kiittää osanotosta. Ilmoitukseen voi liittää raamatunlauseen, virrensäkeistön tai muun sopivan tekstin.

HAUTAMUISTOMERKIT JA HAUTOJEN HOITO

Hautauksen jälkeen seurakunta kunnostaa haudan. Kesäaikaan nurmikon kylvö suoritetaan 2-3 viikon kuluessa hautauksesta, mikäli hautaus on talviaikaa, kylvö hoidetaan keväällä.

Haudalle on tapana hankkia muistomerkki. Se voi olla hautakivi risti tai veistos. Seurakunta ei edellytä muistomerkin hankintaa eikä sen hankkimisella ole takarajaa.

Mikäli hautaus toimitetaan paikalle missä on jo muistomerkki valmiina, seurakunta hoitaa siirrot hautauksen yhteydessä. Jos muistomerkki on suuri tai haudalla on reunakiviä, seurakunta laskuttaa hautauslaskun yhteydessä mahdollisen nostoavun kustannukset.

Omaisien ovat vastuussa haudan hoidosta, he voivat huolehtia siitä itse tai antaa sen seurakunnan tehtäväksi. Parkanon seurakunta ottaa korvausta vastaa hoitaakseen hautoja kesän ajaksi vuodeksi kerrallaan. Haudan hoitosopimus tehdään seurakunnan taloustoimistossa.

PERUNKIRJOITUS

Perunkirjoitus on toimitettava kolmen kuukauden sisällä kuolemasta. Perunkirjoituksen toimittamisvelvollisuus kuuluu ensisijaisesti sille kuolinpesän osakkaalle, jonka hallussa vainajan omaisuus on, yleensä leskelle. Perunkirjoitukseen on kutsuttava vainajan puoliso, perilliset ja yleis-testamentin saajat.

Perunkirjoitukseen tarvittavien todistusten ja selvitysten hankkiminen vaatii aikaa, joten toimiin kannattaa ryhtyä ajoissa. Perunkirjoitusta varten tarvitaan mm. virkatodistus, jonka voi tilata Tampereen aluekeskusrekisteristä. nettisivut: (akrtampere.fi)

Perunkirjasta on kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta jätettävä yksi kappale vainajan kotipaikan verotoimistoon perintöveron määräämistä varten.

SURU

Suru on ihmisen luonnollinen tapa kohdata menetys. Jokaisella ihmisellä on oma tapansa surra. Surun kestoa, syvyyttä ja sen vaatimaa aikaa ei voi ennakoida.

Surusta toipuminen vaatii aikaa. Kun hautajaiset ja käytännön asiat ovat ohi, surulle jää enemmän aikaa. Menetys koettelee niin henkisiä kuin fyysisiäkin voimavaroja. Sureva ihminen tarvitsee usein kuuntelijaa. Omaiset ja ystävät ovat tärkeitä tässä tehtävässä. Myös seurakunnan työntekijät voivat olla apuna kuuntelemassa ja keskustelemassa. Sururyhmän kokoontumisesta voi tiedustella seurakunnasta.

LAPSI JA KUOLEMA

Erityisesti hyvin läheisen ihmisen kuoleman tapahtuessa lapset tarvitsevat erityistä tukea ja huomiota. Voi käydä niin, että vanhemmilta ja läheisiltä jää lapsen suru huomaamatta. Joskus lapset jopa katsovat velvollisuudekseen suojata vanhempia omalta hädältään käyttäytymällä mahdollisimman normaalisti.

Lasten täytyy saada surra ja ilmaista surua omalla tavallaan. Heille ominainen tapa käsitellä surua on ”surahtaa”: surun tunne tulee arvaamattomina hetkinä, se voi tulla hyvin voimakkaanakin, mutta mennä taas pian menojaan – tullakseen taas jossain tilanteessa uudestaan. Lasten suru voi ilmetä vielä vuosia kuolemantapauksen jälkeen mitä moninaisimpina fyysisinä tai psyykkisinä oireina.

Miten auttaa surevaa lasta

Muistoalttarin rakentaminen ja kynttilän sytyttäminen on toimiva ja hyvä rituaali silloin kun asiasta kerrotaan lapsille.

Menetyksen ja surun kohtaaminen ja kuoleman käsittely herättää lapsissa monenlaisia kysymyksiä. On tärkeää, ettei lapsen kysymyksiä ohiteta, vaan pysähdytään miettimään asiaa yhdessä lapsen kanssa.

Lapselle vastakysymykset ovat hyvä-

nä apuna, esimerkiksi “mistä tulit tällaista ajatelleeksi”. Näin aikuinen saa itselleen aikaa pohtia vastausta ja toisaalta voi saada arvokasta taustatietoa lapsen ajatusten kuluksista. Joskus lapsi itse löytää vastauksen. Kaikkiin kysymyksiin ei ole vastauksia. Lapsellekin voi hyvin sanoa, että tähän minä en osaa vastata, mutta luotan siihen, että ajan kuluessa opimme ehkä ymmärtämään paremmin. Lapsen kanssa voidaan myös lukea kuolemaa ja surua käsitteleviä kirjoja.

Paljon läheisyyttä ja läsnäoloa

Sureva lapsi tarvitsee paljon läheisyyttä ja läsnäoloa. Sureva lapsi tarvitsee ylimääräisiä annoksia fyysistä läheisyyttä: päänsilitystä ja syliin ottoa. Näin lapsi saa konkreettista kokemusta siitä, että hän on turvassa ja hänestä pidetään huolta.

Lapsen surua voi tukea myös kysymällä “miten jaksat” tai “mitä sinulle tänään kuuluu”. Aina lapsi ei välttämättä osaa kovin tarkkaan kuvailla tuntemuksiaan. Silti aikuisen kiinnostus viestii lapselle, että hänestä halutaan pitää huolta. Usein parhaat keskusteluhetket syntyvät yllättäen arkisen puuhailun keskellä.

Itku on surun ilmaus, joka siis todella puhdistaa ja eheyttää. Siksi on tärkeää että itkua ei tarvitsisi tukahduttaa. Kaikki lapset eivät osaa kuitenkaan itkemällä tai puhumalla purkaa suruaan. Onkin tärkeää, että lasta rohkaistaan ilmaisemaan itseään erilaisin tavoin.

Leikkiä, piirtämistä, musiikkia

Alle kouluikäiselle lapselle leikki on luonteva tapa käsitellä monia asioita. Lapsille voi antaa mahdollisuuden maalata ja piirtää omista surukokemuksista. Kaikenlaisessa tekemisessä tärkeintä ei ole lopputulos, vaan itse tekeminen.

Jollekin lapselle musiikin kuuntelu tai tuottaminen voi tulla tärkeäksi. Toiselle urheilu, tanssi ja erilaiset fyysiset pelit antavat mahdollisuuden purkaa sisäisiä paineita. Monenlainen muukin luova toiminta voi olla hyvä tapa käsitellä myös surua.

Herkkyyttä lapsen suruprosessille

On hyvä muistaa, että lapsen suru voi näyttää menevän hyvinkin nopeasti ohi, mutta suruprosessi voi silti olla vielä kesken. Voi käydä niin, että aivan yllättäen pitkän ajan päästä suru nouseekin pintaan ja silloin sitä voi olla vaikea tunnistaa ja ymmärtää mistä on kysymys. Tarvitaan herkkyyttä ja tietoisuuden lisääntymistä, niin, että oppisimme ymmärtämään lapsen reaktioita ja auttamaan lasta tunteidensa purkamiseen.

Erityisen tärkeää olisi, että oppisimme havainnoimaan, milloin lapsen suru muuttuu traumaattiseksi (esim. vaikea ag-

gressiivisuus tai syvä masennus), jolloin hän tarvitsee ehkä erityisammattiapua.

LASTEN KIRJOJA KUOLEMASTA JA SURUSTA

- * Jospa ukki nukkuukin? / Hanna Ranssi-Matikainen, Riikka Juvonen 2002.
- * Sammakko on surullinen / Max Velthuijs, 2004.
- * Kerro minulle taivaasta : kun kuolema koskettaa / Anna-Mari Kaskinen ; kuvitus Taru Castrén 2003.
- * Suru vieraana kodissamme / Eerikäinen Marjo
- * Atte ja Anna. Toivo kantaa. Kun meillä on suru /Issakainen Tytti & Lindfors Helena, Lasten keskus 2007
- *Tyttö ja naakkapuu / Jalonen Riitta, Tammi 2004

MUISTILISTA

Papin ja seurakunnan kanssa hoidettavat asiat

Pappien yhteystiedot:

Liisa Myyryläinen 040 804 9651, Simi Virtanen 040804 9663

- ◆ siunaustilaisuuden ajan ja paikan varaaminen
- ◆ papin ja kanttorin varaaminen
- ◆ muistotilaisuuspaikan varaaminen
- ◆ hautapaikan valinta ja näyttöaika ja tiedot
- ◆ haudanhoitosopimus
- ◆ kantajat 4–6/8 arkkuhautauksessa
- ◆ uurnan hautaamisen aika ja tapaamispaikka
- ◆ sanomakellot ja ilmoittaminen jumalanpalveluksessa

Hautaustoimiston kanssa sovittavat asiat

- ◆ arkku, uurna, vainajan pukeminen ja kuljetukset

Itse hoidettavat tai hautaustoimiston kanssa sovittavat asiat

- ◆ kuolemasta ilmoittaminen ja kutsut
- ◆ muistokukat
- ◆ mahdollinen musiikki siunaustilaisuudessa
- ◆ tarjoilut ja ohjelma muistotilaisuudessa
- ◆ kuolinilmoitukset
- ◆ valokuvaus
- ◆ suruliputus
- ◆ perunkirjoitus
- ◆ tuhkan hakeminen krematoriosta
- ◆ hautamuistomerkki
- ◆ osoitteenmuutokset ym. ilmoitukset

**Kaikista muutoksista on hyvä kertoa sekä seurakunnalle
että hautaus toimistolle.**

**PARKANON SEURAKUNTA†
Kirkkopolku 3
39700 PARKANO**

kotisivu: www.parkanonseurakunta.fi
Seurakuntatoimisto avoinna ma-ke klo 9-13
p. 040 804 9650

Psalmi 23

*Herra on minun paimeneni,
ei minulta mitään puutu.
Hän vie minut vihreille niityille,
hän johtaa minut vetten ääreen,
siellä saan levätä.
Hän virvoittaa minun sieluni,
hän ohjaa minua oikeaa tietä
nimensä kunnian tähden.
Vaikka minä kulkisin
pimeässä laaksossa,
en pelkäisi mitään paha,
sillä sinä olet minun kanssani.
Sinä suojelet minua kädelläsi,
johdatat paimensauvallasi.
Sinä katat minulle pöydän
vihollisten silmien eteen.
Sinä voitelet pääni tuoksuvalla öljyllä,
ja minun maljani on ylitsevuotavainen.
Sinun hyvyytesi ja rakkautesi
ympäröi minut
kaikkina elämäni päivinä,
ja minä saan asua Herran huoneessa
päivieni loppuun asti.
Lämmin osanotto*